

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

Брюксел, 22.10.2010
COM(2010) 588 окончателен

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И ДО СЪВЕТА

ОТНОСНО РАЗРАБОТВАНЕТО НА ВИЗОВАТА ИНФОРМАЦИОННА СИСТЕМА (ВИС) ПРЕЗ 2009 г.
(представен в изпълнение на задължението по член 6 от Решение 2004/512/ЕО на Съвета)

Доклад на Комисията до Европейския парламент и до Съвета относно разработването на Визовата информационна система (ВИС)

Доклад за напредъка за периода януари—декември 2009 г.
(COM (2010) 588 окончателен)

СЪДЪРЖАНИЕ

1. Въведение ... 3
2. Напредък през разглеждания период ... 4
2.1. Разработване на централната система — технически документи и продукти ... 4
2.3. Подготвяне на обекта и мрежата ... 4
2.4. Национално планиране на държавите-членки ... 5
2.5. Изменение на графика за ВИС ... 5
2.6. Въвеждане в консулските служби и на гранично-пропускателните пунктове ... 7
3. Управление на проекта ... 8
3.1. Правна рамка за ВИС ... 8
3.2. Управление на проекта от Комисията ... 9
3.2.1. Планиране и бюджет ... 9
3.2.2. Управление на риска ... 9
3.2.3. Управителен съвет на проекта (УСП) ... 10
3.3. Приятели на ВИС ... 10
4. Заключение ... 11
5. Приложение: Работни групи към ВИС ... 13
5.1. Комитет ШИСВИС ... 13
5.2. Заседания на националните ръководители на проекта за ВИС ... 13
5.3. Съвет за управление на промените (СУП) ... 13
5.4. Консултативна група по тестване (КГТ) ... 13
5.5. Експертна група за електронната поща на ВИС ... 13

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Съгласно член 6 от Решение 2004/512/ЕО на Съвета от 8 юни 2004 г. за създаване на визова информационна система[1] Комисията представя на Съвета и Европейския парламент шестия доклад за напредъка относно разработването на визовата информационна система (ВИС)[2]. Този доклад обхваща работата на Комисията в периода между януари и декември 2009 г.

Проектът за ВИС напредва гладко по отношение на изпитванията за съответствие в държавите-членки и разработването на повечето национални системи. До края на 2009 г. в 22 от 25-те държави, понастоящем асоциирани с Шенгенското споразумение, изпитванията за съответствие приключиха със 100 % успешна реализация. Изпитвания за съответствие остава да бъдат извършени само от още няколко държави-членки преди последната фаза за изпитвания през 2010 г.

Въпреки това изпитванията през 2009 г., свързани с ВИС на централно равнище, се оказаха сравнително трудни. Техническото разработване на ВИС и биометричната съпоставителна система (БСС) навлезе във втората от общо четирите фази на изпитвания през април 2009 г. — изпитването за системни решения (ИСР). Главният изпълнител по разработването (ГИР) не успя да отговори на крайните критерии при първия опит за извършване на изпитването, което доведе до втора и трета поредица от изпитвания по време на отчетния период. Забавянето на изпитването за системни решения (ИСР) се отрази на стартирането на по-нататъшните фази на изпитвания, включващи държавите-членки.

Едновременно с това изменението на графика беше също така повлияно от други фактори, включително значително забавяне на национално равнище за поне една държава-членка. Планираната през декември 2009 г. дата за стартирането на ВИС следователно не можа да бъде спазена.

След представяне на „Приятелите на ВИС“ и на Стратегическия комитет за имиграция, граници и убежище (SCIFA) на 30 ноември 2009 г. на Съвета в състав „Правосъдие и вътрешни работи“ беше представен следният нов общ график:

- Стартиране на оперативното изпитване на системата (OST) — февруари 2010 г.
- Изпитване за временно приемане на системата (PSAT) — септември 2010 г.
- Изпитване на готовността на централната система — октомври 2010 г.
- Започване на дейностите на ВИС — декември 2010 г.

---

[1] ОВ L 213, 15.6.2004 г., стр. 5.

[2] За петия доклад вж. Доклада на Комисията до Съвета и до Европейския парламент относно разработването на Визовата информационна система (ВИС) през 2008 г., COM (2009) 473 окончателен от 15.9.2009 г.

2. НАПРЕДЪК ПРЕЗ РАЗГЛЕЖДАНИЯ ПЕРИОД

2.1. Разработване на централната система — технически документи и продукти

Въз основа на постигнатото през декември 2008 г. споразумение за извършване на четири функционални промени по искане на държавите-членки, беше необходимо да се актуализират както документа за управление на интерфейса (ICD), така и подробните технически спецификации (DTS). Окончателната версия на ICD 1.82 беше приета през март 2009 г. Това са техническите спецификации, използвани от държавите-членки за разработване на свои собствени национални системи, с цел да могат да се свържат с ВИС. DTS са приключени, но могат да бъдат официално приети след разрешаване на нерешените въпроси, свързани с целите относно сигурността, което е планирано за средата на 2010 г. CD-симулаторът беше актуализиран няколко пъти, като най-скорошната актуализация беше през септември.

2.2. Разработване на биометричната съпоставителна система (БСС)

Биометричната съпоставителна система, която ще предостави на ВИС услуги, свързани със съпоставянето на пръстови отпечатъци, се изпълняваше като цяло в съответствие с проектния план по време на отчетния период, а изпитването за системни решения за БСС беше успешно извършено през март 2009 г. Оттогава системата безпроблемно подкрепяше изпитването за системни решения на ВИС, докато провеждаше свои тестове за оперативната система (ТОС), до месец ноември, когато възникнаха някои оперативни проблеми. Проблемите включваха забавяне при процедурата за преминаване към системата на БСС по време на изпитванията за резервните механизми в случай на повреда на ВИС, проблеми с база данни Oracle и изпълнението на трансакции на БСС. Първопричините за всеки проблем бяха идентифицирани и представени на държавите-членки заедно с приложените решения. Държавите-членки продължават също така да използват предоставените от изпълнителя на БСС софтуерни комплекти в устройствата за снемане на пръстови отпечатъци, както и уеб портала на БСС във връзка с въвеждането на биометричните данни на национално равнище.

След обсъжданията на заседанието на комитета ШИСВИС (в състав ВИС) през октомври 2009 г. Комисията прие решение[3] относно спецификации за разделителната способност и използването на пръстови отпечатъци за биометрично установяване на самоличността и проверка във Визовата информационна система.

2.3. Подготвяне на обекта и мрежата

През 2009 г. членове на персонала на централното звено и резервното централно звено — съответно в Страсбург и Залцбург — бяха обучени относно използването и поддръжката на оборудването за ВИС.

През 2009 г. остана да бъде изградена мрежата само в две държави-членки. Основните проекти за 2009 г., свързани с мрежата, бяха насочени към обезпечаването на

---

[3] Решение на Комисията от 9 октомври 2009 година относно спецификации за разделителната способност и използването на пръстови отпечатъци за биометрично установяване на самоличността и проверка във Визовата информационна система (ОВ L 270 от 15 октомври 2009 г.).

сигурността на „резервните механизми в случай на повреда“ от основното звено до резервното звено и създаването на релейно предаване на електронната поща на ВИС. Този механизъм се изисква в случай, че националната система спре да функционира и резервната система временно поеме операциите. Разгръщането на мрежата от едно основно звено и три резервни звена в държавите-членки беше извършено в периода между март и юли. „Проверката на действието на резервните механизми в случай на повреда“ приключи успешно в пет държави-членки до октомври. В девет други държави-членки остана да бъде определено подходящо техническо решение. Проверката на действието ще продължи за тези държави-членки, които са заинтересовани да въведат това техническо решение.

2.4. Национално планиране на държавите-членки

Освен наличието на централната ВИС, другият основен фактор за стартиране на системата е напредъкът на националните проекти. Напредъкът варира между държавите-членки поради различните обстоятелства на национално равнище.

Посредством механизма за месечно докладване, разработен в рамките на „Приятелите на ВИС“ (вж. раздел 3.2.4), повечето държави-членки редовно докладваха, че отбелязваният от тях напредък е в съответствие с графика за изпълнение на целевите показатели. От докладите беше също така очевидно, че редица държави-членки срещат затруднения при разработването на националните си системи. Въпреки това, мнозинството от държавите-членки успешно приключиха своите изпитвания за съответствие и бяха готови за стартирането на оперативното изпитване на системата (OST) и изпитването за временно приемане на системата (PSAT). До края на отчетния период 22[4] от общо 25 настоящи държави-членки и държави, асоциирани с Шенгенското споразумение, приключиха своите изпитвания за съответствие, както беше предвидено съгласно първоначалния план.

През 2009 г. FRONTEX покани във Варшава експерти от държавите-членки за участие в няколко семинара, свързани с ВИС. На тези семинари присъстваха представители на 26 държави-членки и държави, асоциирани с Шенгенското споразумение, и бяха насочени към подпомагане на въвеждането на ВИС посредством насърчаване на споделянето на опит между държавите-членки. Резултатите от семинарите, представени на заседанията на „Приятелите на ВИС“ и на последното за отчетния период заседание на националните ръководители на проекта, показаха, че държавите-членки все още са на различни етапи от разработването на проекта на национално равнище и дадоха възможност за установяване и проследяване на редица проблеми.

2.5. Изменение на графика за ВИС

Изменението на графика се дължи на закъснения както на централно, така и на национално равнище.

Централно равнище

От гледна точка на централното равнище, главният изпълнител по разработването започна изпитването за системни решения на 20 април 2009 г. В средата на юни

[4] Лихтенщайн също приключи технически своите изпитвания за съответствие, но все още не прилага достиженията на правото от Шенген.

оценката на резултатите от изпитването за системни решения показа, че крайните критерии не са изпълнени поради различни технически проблеми, засягащи функционалните и нефункционалните аспекти на системата. Стана ясно, че изпитването за системни решения няма да бъде завършено до предвиденото по график стартиране на оперативното изпитване на системата през юли 2009 г. Периодът на фазата за изпитване за системни решения следователно беше удължен до края на месец септември 2009 г. В своя официален доклад относно изпитването за системни решения главният изпълнител по разработването заяви, че крайните критерии са били изпълнени, за разлика от оценката на Комисията, на изпълнителя, отговарящ за гарантиране на качеството, и оценката на експертите от държавите-членки в Консултативната група по тестване (КГТ).

През октомври главният изпълнител по разработването предложи да въведе определени коригиращи мерки, за да изпълни функционалните изисквания на системата, и за да стесни обхвата на споразумението за нивото на обслужване (SLA) относно функционалността. Държавите-членки направиха оценка на въздействието на тези мерки върху своите национални системи и в края на отчетния период се споразумяха главният изпълнител по разработването да въведе въпросните мерки. Същевременно беше постигнато споразумение за отделяне на коригиращите мерки от обсъжданията относно стесняването на обхвата на споразумението за нивото на обслужване (SLA). След въвеждането и изпитването на коригиращите мерки главният изпълнител по разработването ще представи отново предложение за споразумение за нивото на обслужване. Тези коригиращи мерки все още не бяха напълно въведени и изпитани до края на отчетния период.

Междувременно, в очакване на приемането на коригиращите мерки от държавите-членки, главният изпълнител по разработването продължи да полага усилия за разрешаване на блокиращите технически проблеми и впоследствие представи нов доклад относно изпитването за системни решения през ноември. Въпреки че резултатите се подобриха, те все още бяха незадоволителни, особено по отношение на аспектите на функционалност. Вследствие на това до края на отчетния период крайните критерии за изпитването на системни решения не бяха изпълнени, което доведе до прилагане на договорни санкции.

Национално равнище

От гледна точка на националното равнище, през 2009 г. Комисията научи също, че една държава-членка е срещнала сериозни пречки, свързани със сключения договор, за разработването на своята национална система, и че няма да бъде готова да се свърже с ВИС до края на 2010 г. Въпросната държава-членка все още не е потвърдила своето място в графика на изпитванията за съответствие. При две други държави-членки се получиха известни забавяния от по-незначителен характер при разработването на техните национални системи. За да започнат дейностите на системата, е необходимо всички държави-членки да бъдат свързани с ВИС. Затова закъснението на една държава-членка се отразява непосредствено върху началната дата за започване на дейностите на ВИС.

Всички тези проблеми взети заедно оказаха въздействие върху планираната дата за започване на дейностите на ВИС и беше необходимо да се подготви нов график. Основните елементи на новия основен график за проекта на ВИС бяха представени на Стратегическия комитет за имиграция, граници и убежище (SCIFA) и на Съвета в

състав „Правосъдие и вътрешни работи“ през ноември и декември. Съветът взе под внимание новия график, в който се заявява, че централната система ще бъде готова през октомври 2010 г. след приемането на изпитването за временно приемане на системата (PSAT). Въпреки това, поради значителното закъснение в една държава-членка и свързаните с изпитването за системни решения закъснения от страна на главният изпълнител по разработването, ВИС няма да може да стартира преди декември 2010 г.

2.6. Въвеждане в консулските служби и на гранично-пропускателните пунктове

Съгласно приетия Визов кодекс, държавите-членки снемат от кандидатите за получаване на виза биометрични идентификатори, включващи лицево изображение и десет пръстови отпечатъка, в консулските си служби. Като подготовка за въвеждане в консулските служби, няколко държави-членки продължиха да изпитват снемането на биометрични данни за заявленията за визи в редица консулски служби. Пилотният проект за снемане, съхраняване и проверка на биометрични данни от кандидатите за виза (BIODEV II) продължи до второто тримесечие на 2009 г., а някои от участващите държави-членки продължиха с изпитването на процедурите за снемане на отпечатъци през цялата 2009 г., с цел подобряване на качеството на снетите отпечатъци.

Резултатите показват, че за получаване на пръстови отпечатъци с добро качество от кандидатите за виза е необходимо операторите да преминат през широкообхватно обучение и да се предвиди възможност за многократно снемане, така че да се намали процентът неуспешни снемания. Повечето държави-членки вече снабдиха своите консулски служби в Северна Африка с необходимото оборудване за снимки и за снемане на пръстови отпечатъци на кандидатите за виза и се подготвят за снабдяване на следващите по ред региони.

През 2009 г. на заседанията на комитета ШИСВИС се проведоха оживени дебати относно определянето на първите региони. В съответствие с член 48 от Регламента за ВИС[5] Комисията определя реда на регионите за въвеждането на ВИС в консулските служби въз основа на три критерия: рискът от нелегална имиграция, заплахите за вътрешната сигурност на държавите-членки и реалната възможност за събирането на биометрични данни от всички места в този регион. След дебати, продължили няколко месеца, на 30 ноември 2009 г. беше прието Решението на Комисията[6] за определяне на първите региони за започване на дейностите на ВИС. Първият регион ще бъде Северна Африка, последван от Близкия изток и Персийския залив. Следващите по ред региони за пускането на ВИС ще бъдат определени с отделни решения след извършване на друго оценяване в съответствие с горните критерии.

По отношение на визите, издавани на външната граница, се счита, че външните гранично-пропускателни пунктове представляват отделен регион. Следователно събирането и предаването на ВИС на данните от границите ще започне веднага след

---

[5] Регламент (ЕО) № 767/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 9 юли 2008 година относно Визовата информационна система (ВИС) и обмена на данни между държави-членки относно визите за краткосрочно пребиваване (Регламент за ВИС)—ОВ L 218, 13.8.2008 г., стр. 60.

[6] Решение на Комисията от 30 ноември 2009 година за определяне на първите региони за започване на дейностите на Визовата информационна система (ВИС) (ОВ L 23 от 27 януари 2010 г., стр. 62).

като държавите-членки уведомят Комисията, че са предприели необходимите технически и правни мерки за събиране и предаване на ВИС на данните относно всички заявления за визи, обработени на техните външни гранично-пропускателни пунктове.

3. УПРАВЛЕНИЕ НА ПРОЕКТА

3.1. Правна рамка за ВИС

Правните инструменти, необходими преди ВИС да започне да функционира, по-специално измененията в Кодекса на шенгенските граници[7] и Общите консулски инструкции[8] бяха приети и публикувани съответно през февруари и май 2009 г. В изменението на Кодекса на шенгенските граници се предвижда, че използването на ВИС за проверки при влизане на външните граници ще бъде задължително от двадесетия ден след началото на функционирането в първия регион. Използването на ВИС следва да включва систематично търсене във ВИС посредством номера на визовия стикер в комбинация с проверка на пръстовите отпечатъци. Въпреки това по време на тригодишния преходен период следва да е възможно държавите-членки да използват ВИС без проверка на пръстовите отпечатъци. Изменението на Общите консулски инструкции беше необходимо с цел да се създаде правна рамка за събиране на биометрични идентификатори, включително разпоредби относно организацията на приемането и обработването на заявления за визи. Тези разпоредби са включени във Визовия кодекс[9], приет през юли, който отменя Общите консулски инструкции и ще се прилага от 5 април 2010 г.

По време на отчетния период чрез процедурата по комитология бяха приети няколко решения на Комисията, свързани с ВИС. Решението на Комисията относно спецификациите на електронната поща на ВИС[10], което ще замени механизма за консултации VISION, беше прието през май 2009 г. Второто решение относно биометричните данни[11] , свързано с разделителната способност и използването на пръстови отпечатъци за биометрично установяване на самоличността и проверка във ВИС и Биометрична съпоставителна система (БСС) беше прието през октомври 2009 г. На 30 ноември 2009 г. беше прието решение на Комисията[12] за определяне на първите

---

7 Регламент (ЕО) № 81/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 14 януари 2009 г. за изменение на Регламент (ЕО) № 562/2006 по отношение на използването на Визовата информационна система (ВИС) съгласно Кодекса на шенгенските граници (ОВ L 35, 4.2.2009 г., стр. 56);

8 Регламент (ЕО) № 390/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 г. за изменение на Общите консулски инструкции за издаване на визи от дипломатическите мисии и консулските служби във връзка с въвеждането на биометрични данни и за включване на разпоредби относно организацията на приемането и обработването на заявления за издаване на визи (ОВ L 131, 28.5.2009 г., стр. 1);

9 Регламент (ЕО) № 810/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. за създаване на Визов кодекс на Общността (Визов кодекс) (ОВ L 243, 15.9.2008 г., стр. 1).

10 Решение на Комисията 2009/377/ЕС от 5 май 2009 г. за приемане на изпълнителни мерки за механизма за справки и за другите процедури, посочени в член 16 от Регламент (ЕО) № 767/2008 на Европейския парламент и на Съвета относно Визовата информационна система (ВИС) и обмена на данни между държави-членки относно визите за краткосрочно пребиваване (Регламент за ВИС) (ОВ L 117, 12.5.2009 г.);

11 Решение на Комисията от 9 октомври 2009 г. относно спецификации за разделителната способност и използването на пръстови отпечатъци за биометрично установяване на самоличността и проверка във Визовата информационна система (ОВ L 270, 15.10.2009 г.)

12 Решение на Комисията от 30 ноември 2009 г. за определяне на първите региони за започване на дейностите на Визовата информационна система (ОВ L 23, 27.1.2010, стр. 62).)

региони за започване на дейностите на ВИС, т.е. по същото време, по което беше прието решението за определяне на технически мерки за изпълнение[13] на различните операции по обработване на данни във ВИС.

През 2010 г. остава да бъде приет един законодателен инструмент относно сигурността във Визовата информационна система.

3.2. Управление на проекта от Комисията

3.2.1. Планиране и бюджет

Общите налични бюджетни кредити за поети задължения за ВИС през 2009 г. възлизаха на 38,3 млн. EUR. През 2009 г. разходите бяха основно за подготовка на допълнителни функции за биометричните данни, външна помощ за управление на проекта и постигане на качество, експлоатационни разходи за етапите на разработване и изпитване и за извършване на промени във ВИС (най-вече поради искания на държавите-членки за промени). Поети бяха задължения за 74,65 % от общия размер на бюджетните кредити за ВИС, а до края на отчетния период бяха изплатени 76,53 % от бюджетните кредити за плащания. Бюджетният ред за ВИС е 18.02.05.

Бюджетни кредити за поети задължения и за плащания през 2009 г.

Налични бюджетни кредити за поети задължения	Използвани[14]	Общо %	Налични бюджетни кредити за плащания	Използвани	Общо %
38 315 328,00€	***28 601 077,00€***	***74,65 %***	***27 216 095,14 €***	***20 828 088,00€***	***76,53 %***

Комисията уведоми главния изпълнител по разработването за започването на санкции считано от 15 юни 2009 г. поради неспособността на този изпълнител да извършва успешно, навреме и в рамките на договорните задължения изпитванията за системни решения. Общият размер на санкциите към днешна дата е 7,6 млн. EUR. [15]

3.2.2. Управление на риска

Методологията за управление на рисковете по проекта претърпя известни промени през отчетния период, като през 2009 г. се състояха само три заседания на Управителния съвет на проекта за ВИС. Този форум първоначално се използваше за обсъждане на

---

[13] Решение на Комисията от 30 ноември 2009 г. за приемане на технически мерки за изпълнение за въвеждането на данни и свързването на заявления, за достъпа до данни, за изменянето, заличаването и предварителното заличаване на данни и за съхраняването и достъпа до данните за операциите по обработка на данни във Визовата информационна система (ОВ L 315, 2.12.2009 г., стр. 30)

[14] В проектобюджета за 2011 г., приет от Комисията на 27 април 2010 г., се определя, че използваните бюджетни кредити за 2009 г. следва да бъдат в размер на 37 601 077 EUR. Поради изместване на датите на някои дейности по проекта, планирани първоначално за 2009 г., сумата от 9 млн. EUR трябваше да бъде поета като предварително задължение, което да се реализира през 2010 г.

[15] На 30 март 2010 г. беше издадено нареждане за събиране на вземания в размер на точната стойност на санкциите (7,635 млн. EUR).

рисковете с държавите-членки и главния изпълнител по разработването. През второто тримесечие на отчетния период подходът на водене на три отделни дневника за рисковете беше променен, като вместо това всеки месец Комисията определяше най-важните рискове по проекта и ги представяше пред държавите-членки и по време на месечните срещи на националните ръководители на проекта.

Освен това в контекста на групата „Приятели на ВИС“ шведското председателство предложи създаването на един консолидиран списък с рисковете. Комисията работи заедно с председателството за определяне на основните рискове и категоризирането им съгласно тяхното въздействие върху проекта. Рисковете се коригират всеки месец в съответствие с каквито и да е промени в тежестта на тяхното въздействие. За всеки риск се определят действия, насочени към смекчаването им. Тези рискове и съответните действия след това се представят от председателството на държавите-членки в рамките на групата „Приятели на ВИС“, където те се обсъждат открито и прозрачно.

Същевременно Комисията поддържа регистър на високо равнище и следи изпълнението на действията.

В края на 2009 г. за най-важни бяха определени следните рискове: i) ВИС да не бъде пусната в действие навреме поради технически, правни или договорни причини и това евентуално да има въздействие върху репутацията ѝ, ii) да възникнат трудности при програмирането на ресурсите и финансовото планиране на централно и на национално равнище, които се дължат на допълнително забавяне на стартирането на ВИС, iii) да не бъдат постигнати на първоначалните изисквания за нейното функциониране, както и iv) въздействието от договорно естество на ШИС II върху ВИС. Тежестта на първите три риска остава непроменена, докато тази на четвъртия беше понижена в края на отчетния период. Определени са действия за смекчаване на всички рискове, като Комисията, държавите-членки и главният изпълнител по разработването работят в тясно сътрудничество за ограничаване на въздействието на тези рискове върху проекта.

Въпреки предприетите от Комисията действия за смекчаване на рисковете беше явно, че първоначално договорените изисквания за нивото на функциониране няма да бъдат изпълнени от главния изпълнител по разработването. Поради това се очакваше, че проблемите, свързани с решенията за системата, ще продължат и през 2010 г.

3.2.3. Управителен съвет на проекта (УСП)

УСП заседава два пъти в началото на 2009 г., като на тези срещи с участниците в проекта, главния изпълнител по разработването и изпълнителя за гарантиране на качеството, както и представители на предишното и предстоящото председателство на държавите-членки бяха обсъдени въпроси, свързани с управлението на проекта и рисковете. През декември между главния изпълнител по разработването и Комисията се състоя трети УСП за обсъждане на актуалното състояние на изпитването за системни решения, исканията за промяна на корективните мерки, бъдещето искане за преразглеждане на споразумението за нивото на обслужване и за изменение на договора с цел в него да се включат подготвителни дейности за оперативно управление.

3.3. Приятели на ВИС

Приятелите на ВИС се срещнаха девет пъти през отчетния период — четири пъти по време на чешкото председателство (през първата половина на 2009 г.) и пет пъти по

време на шведското председателство (през втората половина на 2009 г.). Неофициалните срещи на високо равнище осигуриха форум за провеждане на дискусии по прозрачен начин по всички въпроси, свързани с ВИС. Дневният ред се определяше от председателството в сътрудничество с Комисията и Генералния секретариат на Съвета. Темите обикновено включваха информация от страна на Комисията относно актуалното състояние на ВИС, новия механизъм за докладване относно напредъка на национално равнище, въвеждането на ВИС в консулските служби от първите региони, възможността за разработване на централизирана информационна кампания, управлението на риска и семинарите, свързани с ВИС, домакин на които беше FRONTEX.

В рамките на групата „Приятели на ВИС“ беше създаден нов механизъм за отчитане под формата на въпросник, който да служи като инструмент за следене на напредъка в държавите-членки във връзка с тяхната техническа подготовка и подготовката за въвеждане на ВИС в консулските служби и граничните пунктове. Този инструмент замени месечните доклади за напредъка, които обичайно се изготвяха от националните ръководители на проекта за ВИС, а към края на отчетния период въпросникът беше разделен на непроменливи въпроси и въпроси, които са обусловени от времето. Въпросите обхващат общата техническа подготовка за разработване на съответната национална система, подготовката за въвеждане в консулските служби в първите региони и подготовката във връзка с проверката на биометрични данни чрез ВИС на границата. Във въпросника са включени и по-специфични въпроси, свързани с обучение и други показатели. Няколко държави-членки не представиха ясни срокове за постигане на определени показатели, което не позволи на Комисията да има пълна картина на напредъка във всички държави-членки.

Всеки месец председателството и Комисията изготвят преди заседанието консолидиран списък на рисковете и най-важните десет от актуалните рискове за проекта се категоризират в зависимост от тежестта на тяхното въздействие.

По време на първата половина на 2009 г. в рамките на групата „Приятели на ВИС“ беше обсъдено организирането на централизирана информационна кампания. Дискусията обаче беше отложена поради забавянето на първоначалното планиране на започването на дейностите и правните задължения на Комисията да предостави на кандидатите за виза информация съгласно Визовия кодекс.

Проведе се интензивна дискусия относно определянето на това в каква последователност да бъдат първите региони, в чиито консулски служби ще се въведе ВИС. Размислите на групата бяха включени в различните проекти на съответното решение, преди то да получи положително становище от страна на комитета ШИСВИС.

4. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

През отчетния период (януари — декември 2009 г.) Комисията прие четири мерки за прилагане на ВИС, включително решението за определяне на първите региони, в които ВИС да започне да действа.

През годината се проведоха интензивни изпитвания и по-голямата част от държавите-членки успешно завършиха своите изпитвания за съответствие, като това е предпоставка за започване на последната фаза от изпитвания преди ВИС да влезе в действие.

На централно ниво през април 2009 г. техническото разработване на ВИС навлезе във втората от четири фази на изпитване — изпитването за системни решения. На този етап главният изпълнител по разработването срещна редица технически проблеми, както функционални, така и нефункционални, които се отнасят до работата на системата.

На национално равнище една държава-членка е съобщила за значими проблеми от договорно естество, които спъват развитието на националната ѝ система.
Тези проблеми няма да позволят свързване на тази държава-членка с ВИС преди декември 2010 г.

През ноември 2009 г. на Съвета в състав Правосъдие и вътрешни работи беше представен нов общ график, според който ВИС по план следва да започне да действа през декември 2010 г. Всички заинтересовани страни по проекта потвърдиха своята ангажираност да работят в тясно сътрудничество с оглед на влизането в действие на ВИС.

Успоредно с това Комисията редовно уведомяваше Комисията по граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи на Европейския парламент относно развитието и състоянието на проекта за ВИС и ще продължи да го прави и в бъдеще.

5. ПРИЛОЖЕНИЕ: РАБОТНИ ГРУПИ КЪМ ВИС

5.1. Комитет ШИСВИС

През 2009 г. се проведоха пет заседания на комитета ШИСВИС в състав ВИС[16], по време на които бяха обсъдени четири проекторешения на Комисията. По-конкретно, по време на тези заседания бяха обсъдени и гласувани проекторешенията на Комисията относно спецификациите на електронната поща на ВИС, първите региони за пускането на ВИС, спецификациите за разделителната способност и използването на пръстови отпечатъци за биометрично установяване на самоличността и проверка във ВИС и техническите изпълнителни мерки, като за всички тях беше изразено положително становище. Комитетът ШИСВИС ще продължи да отговаря за вземането през 2010 г. на всички свързани с правилата за изпълнение предстоящи решения по процедурата на комитология.

5.2. Заседания на националните ръководители на проекта за ВИС

През отчетния период службите на Комисията организираха единадесет заседания на експертната група на националните ръководители на проекта от държавите-членки, на които беше обсъдено състоянието на проекта за ВИС на централно равнище, както и конкретни технически въпроси и въпроси, свързани с планирането, рисковете и дейностите по проекта на централно и национално равнище.

5.3. Съвет за управление на промените (СУП)

СУП — консултативна работна група на комитета ШИСВИС (в състав ВИС) — проведе заседания само през януари и март 2009 г. Тя отправи препоръки за управлението на конфигурацията на ВИС през фазата на разработване, включително за изпитването, и обсъди също искания за промени.

5.4. Консултативна група по тестване (КГТ)

КГТ — консултативна работна група на комитета ШИСВИС (в състав ВИС) — заседаваше доста често или провеждаше конферентни връзки през отчетния период заради периода на интензивно изпитване. Тя гарантира, че се използва структуриран процес за решаване на въпроси, свързани с изпитването, и дава насоки за извършването на серии от изпитвания на ВИС. Консултативната група по тестване дава препоръки за изпитването на ВИС през всички фази на изпитванията, особено когато държавите-членки участват пряко.

5.5. Експертна група за електронната поща на ВИС

Групата проведе заседания всеки месец по време на отчетния период, за да окаже съдействие при въвеждането на механизма за съобщения на ВИС (електронната поща на ВИС).

---

[16] Създаден с член 51, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1987/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 20 декември 2006 година за създаването, функционирането и използването на Шенгенска информационна система от второ поколение (ШИС II).

През 2009 г. беше постигнат значителен напредък при изпитването и свързването на държавите-членки с механизма за съобщения. Решението за централното релейно предаване на електронната поща беше въведено по време на отчетния период и участниците в експертната група за електронната поща на ВИС изразиха съгласие, че то е било изпитвано в достатъчна степен и че неговата оперативност е в съответствие с основните изисквания. С цел въвеждането на национално равнище, всички 25 участващи държави-членки се подготвиха да завършат фаза 1 на електронната поща на ВИС, за да започнат заедно участието си в тази система.

Проекторешението на Комисията[17] относно спецификациите на електронната поща на ВИС беше предадено на комитета ШИСВИС (в състав ВИС) през януари 2009 г. и на това заседание комитетът изрази позитивно становище относно решението. Решението беше прието от Комисията на 5 май 2009 г.

Работата на Комисията и на държавите-членки, свързана с електронната поща на ВИС, се извършва в сътрудничество с изпълнителя на мрежата и се подкрепя от изпълнителя, отговарящ за съдействието и гарантирането на качеството.

[17] Решение на Комисията от 5 май 2009 година за приемане на изпълнителни мерки за механизма за справки и за другите процедури, посочени в член 16 от Регламент (ЕО) № 767/2008 на Европейския парламент и на Съвета относно Визовата информационна система (ВИС) и обмена на данни между държави-членки относно визите за краткосрочно пребиваване (Регламент за ВИС).